

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Hautakangas, Merja

Title: Lapsen itsesäätelytaitojen tukeminen Muksuoppi-intervention avulla

Year: 2022

Version: Published version

Copyright: © Tutkittua varhaiskasvatuksesta 2022

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Hautakangas, M. (2022, 9.9.2022). Lapsen itsesäätelytaitojen tukeminen Muksuoppi-intervention avulla. Tutkittua varhaiskasvatuksesta.
<https://tutkittuavarhaiskasvatuksesta.com/2022/09/09/lapsen-itsesaatelytaitojen-tukeminen-muksuoppi-intervention-avulla/>

Tutkittua varhaiskasvatuksesta

ISSN 2737-3665

Valikko

Lapsen itsesäätelytaitojen tukeminen Muksuoppi-intervention avulla

9 SYYSKUUN, 2022 ~ SAMULI RANTA

Vieraskynässä Merja Hautakangas

Tutkin väitöstutkimuksessani lapsen itsesäätelytaitojen kehittymistä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toteutetussa Muksuoppi-interventiossa. Muksuoppi on psykiatri Ben Furmanin kehittämä ohjelma. Muksuopissa tavoitteena on saavuttaa yhdessä lapsen kanssa asetettu taitotavoite, lapsen osallisuutta vahvistaen ja lapsen lähiaikaisten tukemana. Ohjelman mukaan lapsella ei ole ongelmia, vaan taitoja, joita hän ei ole vielä oppinut. (Furman, 2003.) Muksuoppi liittyy positiiviseen psykologiaan ratkaisukeskeisyydellään ja hyvinvointiin liittyvällä näkökulmallaan (Hautakangas, 2022). Tarkastelin tutkimuksessani lapsen itsesäätelytaitojen kehittymistä lapsen, hänen huoltajansa ja varhaiskasvatuksen ammattilaisen näkökulmista. Tässä artikkelissa kuvaan [väitöstutkimukseni päätuloksia](#).

kommentti

Bloggaa uudelleen

Tilaa

Lapsen itsesäätelytaitojen kehittyminen on merkittävä kehityksellinen tavoite, sillä nämä taidot ovat keskeisiä oppimiselle, myönteisten vuorovaikutustilanteiden syntymiselle, yhteenkuuluvuuden ja minäpystyvyyden kokemusten muodostumiselle (Duckworth & Seligman, 2005; McClelland & Cameron, 2011; Schunk & Zimmerman, 2007). Viime vuosina vaikeudet itsesäätelyssä ja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ovat yksi yleisimmistä huolenaiheista varhaiskasvatuksessa (Koivula & Huttunen, 2018), ja siksi lapsen itsesäätelytaitojen tukemiseen kohdennettujen menetelmien ja interventioiden tutkimus on tärkeää. Toistaiseksi suomalaisessa varhaiskasvatuksessa toteutettujen lapsen itsesäätelytaitoja edistävien interventio-ohjelmien tehokkuudesta on vähän tietoa, vaikka ohjelmia on käytössä runsaasti. Myös Muksuopista on tutkimustietoa niukasti, vaikka ohjelmaa on käytetty 1990-luvulta alkaen suomalaisissa päiväkodeissa ja kouluissa (Furman, 2003).

Itsesäätelytaidot ovat huomion, ajatusten, tunteiden ja käyttäytymisen säätelyä ympäristölle suotuisalla ja omien tavoitteiden mukaisella tavalla soveltaen metakognitiota, motivaatiota ja erilaisia strategioita (esim. Aro, 2014, 16; Baumeister & Vohs, 2004; Blair & Raver, 2015; McClelland ym., 2010). Tarkastelin väitöstutkimuksessani lapsen itsesäätelytaitojen kehittymistä sosiokulttuurisesta näkökulmasta, miten nämä taidot kehittyvät lapsen ja ammattilaisten tai lasten välisessä vuorovaikutuksessa. Tutkin myös, miten ammattilaiset tukevat lasta ja rakentavat tukea lapselle yhdessä säädellen lapsen tunteita ja käyttäytymistä ja hyödyntäen lapsen lähikehityksen vyöhykkeen pedagogista mahdollisuutta.

Tutkimuksen tulokset

Väitöstutkimukseni toteutettiin kymmenen viikon interventiona. Tutkimukseeni osallistui 28 4–7-vuotiasta lasta varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta, heidän huoltajansa ja 14 varhaiskasvatuksen ammattilaista. Lapset harjoittelivat itse nimeämässään taidoissa esimerkiksi ”mölyt mahassa” -taitoa, kaveritaitoa, rohkeustaitoa, prinsessa taitoa, ruoanmaistelutaitoa ja kotiinlähtötaitoa. Lisäksi tutkimukseen osallistui verrokkiryhmänä 15 lasta, heidän huoltajansa ja kyseisten varhaiskasvatusryhmien ammattilaiset.

Tutkimukseni tulosten mukaan lapsen itsesäätelytaidot kehittyivät Muksuoppi-intervention avulla tilastollisesti

merkitsevästi. Vaikuttaa siltä, että tuloksia selittää Muksuopin optimistisuus, lapsikeskeisyys, kasvun näkökulma sekä lapsen osallisuuden ja toimijuuden korostaminen. Varhaiskasvatuksen ammattilaisten pedagoginen osaaminen oli merkittävä tekijä arvioitaessa Muksuopin vaikuttavuutta. Ammatillaiset edistivät lapsen itsesäätelytaitoja sensitiivisesti yhteissäädellen. He aktivoivat lasta tarkoituksenmukaisesti, tukivat lapsen autonomiaa ja uskoa omiin kykyihinsä osoittaen kekseliästä ja vuorovaikutteista pedagogista osaamista. Muksuoppia käyttäneet ammatillaiset olivat sitoutuneet vahvasti lapsen itsesäätelytaitojen edistämiseen, kun taas verrokkiryhmässä samanlaista sitoutumista ei ollut havaittavissa.

Interventioryhmässä ammatillisilla havaittiin vahvaa sitoutumista vahvuusperustaiseen pedagogiikkaan ja lapsen itsesäätelytaitojen kehittämiseen. Heidän tavoitteenansa oli tukea lapsen oppimista antamalla hänelle strategia itsesäätelytaitojen oppimiseen ammatillaiset tuella. Vastaavasti verrokkiryhmässä tilanteita, jotka haastoivat lasten itsesäätelyä, ammatillisten vuorovaikutusta lasten kanssa voidaan kuvata pinnallisena sitoutumisena, jonka tarkoituksena oli anteeksipyyttäminen ja tilanteen nopea käsittely. Tällaisia tilanteita oli useita. Vaikuttaa siltä, että pedagoginen tavoite näissä ei ollut lapsen oppiminen, vaan anteeksipyyntö ja haastavan tilanteen ratkaiseminen, kuten Kurki ja kumppanit (2017) ovat tutkimuksessaan myös todenneet. Tilannetta voisi kuvata *pedagogiikan menetetyksi mahdollisuudeksi*. Varhaiskasvatuksen ammattilaisten kuvauksia Muksuopista voi lukea tarkemmin toisesta artikkelistani ([Hautakangas, 2021a](#)), lasten kertomuksia kolmannelta artikkelistani ([Hautakangas, 2022b](#)) ja ammatillisten vuorovaikutuksesta ensimmäisestä artikkelistani ([Hautakangas, 2021b](#)).

Lapset kuvasivat kertomuksissaan, että heidän haasteensa olivat vaihtuneet Muksuoppi-interventiossa vahvuuksiksi esimerkiksi siten, että vihaiset tunteet olivat muuttuneet myötätunnoksi kaveria kohtaan ja lapsen estynyt säätely oli muuttunut rohkeudeksi ja autonomiaksi. Lasten mukaan ammatillaiset olivat auttaneet heitä ymmärtämään oman toimintansa merkityksen. Lisäksi lapset kertoivat muutoksista lapsiryhmän rooleissa ja dynamiikassa siten, että he olivat esimerkiksi rohkaistuneet osallistumaan aktiivisesti yhteisiin leikkeihin ja heidät oli hyväksytty niihin mukaan. Lapset kokivat, että kun he oppivat itsesäätelyä, niin heidän luottamuksensa, vastuullisuus, auttavaisuus ja ystävällisyys vahvistuivat.

KÄYTÄNNÖN SUOSITUKSET

Lapsen itsesääätelytaitojen edistämässä on tärkeää kiinnittää huomiota systemaattiseen suunnitteluun ja pedagogisten mahdollisuuksien hyödyntämiseen. Muksuoppi-ohjelma tarjoaa tutkitun keinon tukea lapsen itsesääätelytaitoja varhaiskasvatuksessa. [Ohjelman viittäoista askelta](#) voi seurata sellaisenaan, mutta myös soveltaa ja mukauttaa sitä yksittäisen lapsen ja lapsiryhmän tarpeisiin. Väitöstutkimuksen interventioryhmän ammattilaiset käyttivät sarjakuvittamista lapsen motivoinnin tukena ja taitopassia lapsen kehityksen konkreettisena seurantavälineenä.

Lapsen itsesääätelytaitojen tukemisen suunnittelu käsitti kaikki lapsen varhaiskasvatuspäivän hetket, toiminnot ja siirtymät sekä ammattilaisten vastuun ja toiminnan näissä tilanteissa. Käytännössä tämä tarkoitti lapsiryhmän

ammattilaisten yhteistä suunnittelua, keskustelua ja sopimuksia siitä, miten missäkin tilanteessa toimitaan ja kuka on vastuussa kulloinkin itsesäätelyä harjoittelevasta lapsesta tarjoamalla hänelle tukea ja apua säätelyä haastavissa tilanteissa. Lapsen lähellä, tietoisena lapsen tarpeista, oli aina joku ammattilainen. Haastavat tilanteet suunniteltiin tarkemmin esimerkiksi siirtymiä porrastamalla ja rauhallisella ilmapiirillä niin, että lapsi sai niistä myös onnistumisen kokemuksia. Onnistumisen kokemukset ovat lapselle erityisen tärkeitä. Ammattilaisen kannustus, rohkaisu yrittämään ja uskon vahvistaminen lapsen omiin kykyihin kuuluvat Muksuopin periaatteisiin ja ovat pedagogiikan ydintä.

Pedagogisen suunnittelun lisäksi lasten itsesäätelytaitojen edistäminen vaatii kaikkien ammattilaisten tuen ja sitoutumisen yhteisiin tavoitteisiin ja toimintaperiaatteisiin sekä sitoutumisen oman toiminnan kriittiseen arviointiin. Tässä pedagoginen johtajuus on merkittävä tekijä. Yhteistä arvoista, toimenpiteistä ja vastuista sopiminen on pedagogista johtajuutta. Jos tämä ei toteudu tai on satunnaista, pedagogiikan puuttumista voidaan kutsua *pedagogisen johtajuuden menetetyksi mahdollisuuksiksi*. Kaiken kaikkiaan yhteiset arvot, pelisäännöt ja toimintatavat luovat laadukasta varhaiskasvatusta ja mahdollistavat jokaisen lapsen oppimisen ja kokonaisvaltaisen kehityksen inklusiivisen varhaiskasvatuksen mukaisesti.

Johtopäätöksen voidaan todeta, että lapsen itsesäätelytaitoja voidaan edistää varhaiskasvatuksessa Muksuoppi-intervention avulla. Ammattilaisten pedagoginen osaaminen, sitoutuminen ja pedagoginen johtajuus ovat merkittäviä tekijöitä tavoitteen saavuttamisessa.

Lapsen oppiessa itsesäätelytaitoja hän pääsi irti negatiivisesta kehästä, joka oli voinut aiheutua esimerkiksi aggressiivisuudesta. Lapsi sai leikkikavereita ja merkityksellisiä leikkikokemuksia. Myös koko perheen hyvinvoinnin koettiin lisääntyvän lapsen säädellyn käyttäytymisen seurauksena. Lisäksi lasten omat kokemukset olivat myönteisiä.

Heidän heikosta itsesäätelystään oli tullut taidon harjoittelun avulla vahvuus. Heidän käyttäytymisensä oli muuttunut, mikä oli vaikuttanut positiivisesti heidän jäsenyyteensä ja rooliinsa lapsiryhmässä. Nämä ovat merkittäviä vaikutuksia lapselle itselleen, heidän vertaisilleen ja läheisilleen, mutta myös oppimiselle ja kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille.

Lapsen itsesäätelytaitojen tukeminen luo pohjan myöhemmälle kyvykkyydelle pärjätä yhteiskunnassa ja toimia sosiaalisesti rakentavasti. Lisäksi varhaiskasvatuksen laatua ja ammattilaisen pedagogista osaamista voi arvioida siitä, miten lapsen itsesäätelytaitoja edistetään. Lapsen itsesäätelytaitojen edistäminen pedagogisena osaamistavoitteena yksittäiselle lapselle ja lapsiryhmälle tulee olla jaetun pedagogisen johtajuuden arvioinnin kohde.

Kuvituskuvat Pixabay

Lähteet

Aro, T. (2014). Miten ymmärrämme itsesäätelyn? Teoksessa T. Aro & M.-L.Laakso (Toim.), *Taaperosta taitavaksi toimijaksi. Itsesäätelytaitojen kehitys ja tukeminen* (3. painos, s. 10–18). Niilo Mäki Instituutti.

Blair, C. & Raver, C. C. (2015). School readiness and self-regulation: A developmental psychobiological approach. *Annual Review of Psychology*, 66, 711–731. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-010814-015221>

Baumeister, R. F., & Vohs, K. D. (2004). *Handbook of self-regulation: Research, theory, and applications*.

Guilford Press.

Duckworth, A., & Seligman, M. (2005). Self-discipline outdoes IQ in predicting academic performance of adolescents. *Psychological science*, 16(12), 939–944. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.2005.01641.x>

Furman, B. (2003). *Muksuoppi. Ratkaisun avaimet lasten ongelmiin* (2. painos). Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Hautakangas, M. (2022). *Lapsen itsesääätelytaitojen kehittyminen Muksuoppi-interventiassa: monimenetelmäinen tutkimus varhaiskasvatuksessa*. Helsingin yliopisto.
<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/342154>

Hautakangas, M., Kumpulainen, K., & Uusitalo, L. (2021a). Children developing self-regulation skills in a Kids' Skills intervention programme in Finnish Early Childhood Education and Care. *Early Child Development and Care*, 191. <https://doi.org/10.1080/03004430.2021.1918125>

Hautakangas, M., Uusitalo, L., & Kumpulainen, K. (2021b). Lapsen itsesääätelytaitojen tukeminen Muksuopin keinoin: Varhaiskasvatuksen ammattilaisten kertomuksia. *Journal of Early Childhood Education Research*, 10(2), 293–328. <https://jecer.org/lapsen-itsesaatelytaitojen-tukeminen-muksuopin-keinoin-varhaiskasvatuksen-ammattilaisten-kertomuksia/>

Hautakangas, M., Uusitalo, L., & Kumpulainen, K. (2022). How Do Children Describe Learning Self-Regulation Skills in the Kids' Skills Intervention? Teoksessa H. Harju-Luukkainen, N. Hanssen, & C. Sundqvist (toim.), *Special Education in the Early Years. International Perspectives on Early Childhood Education and Development* 36. Springer Nature. https://doi.org/10.1007/978-3-030-91297-0_9

Koivula, M., & Huttunen, K. (2018). Children's social-emotional development and its support. *Journal of Early Childhood Education Research*, 7(2), 177–183.

Kurki, K., Järvenoja, H., Järvelä, S., & Mykkänen, A. (2017). Young children's use of emotion and behaviour regulation strategies in socio-emotionally challenging day-care situations. *Early Childhood Research Quarterly*, 41, 50–62. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2017.06.002>

McClelland, M., & Cameron, C. (2011). Self-regulation and academic achievement in elementary school children. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 133, 29–44. <https://doi.org/10.1002/cd.302>

McClelland, M. M., Ponitz, C. C., Messersmith, E., & Tominey, S. (2010). Self-regulation: The integration of

cognition and emotion. Teoksessa R. M. Lerner & W. F. Overton (toim.), *The handbook of life-span development. Vol. 1: Cognition, neuroscience, methods* (s. 509–553). Wiley.

Perband, A. (2016). *Das systemisch-lösungsorientierte Programm "Ich schaffs!" aus der Perspektive der Positiven Psychologie*. [Väitöskirja]. Universität Osnabrück. https://repositorium.ub.uni-osnabrueck.de/bitstream/urn:nbn:de:gbv:700-2016080914813/7/thesis_perband.pdf

Schunk, D. H., & Zimmerman, B. J. (2007). Influencing Children's Self-Efficacy and Self-Regulation of Reading and Writing Through Modeling. *Reading & Writing Quarterly*, 23(1), 7–25.

Jaa tämä:

Aiheeseen liittyy

Vieraskynässä Merja Hautakangas

12 lokakuun, 2018

Kategoriassa "Tutkittua varhaiskasvatuksesta"

Miten voimme tukea lapsen itsesäätelytaitojen kehittymistä?

19 lokakuun, 2018

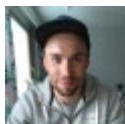
Kategoriassa "Tutkittua varhaiskasvatuksesta"

Mitä on lapsen itsesäätely ja mitä sen kehittyminen edellyttää?

7 helmikuun, 2020

Kategoriassa "Tutkittua varhaiskasvatuksesta"

KATEGORIASSA TUTKITTUA VARHAISKASVATUKSESTA

Julkaissut Samuli Ranta

Yliopistotutkija (UEF), kouluttaja #oppiminen #oppimiskokemus #motivaatio #tiimityö Olen erityisesti kiinnostunut oppimisilmapiiristä, tunneilmastosta sekä vuorovaikutuksen laadusta.

Ota yhteyttä: [samuli.a.ranta\(*at*\)gmail.com](mailto:samuli.a.ranta(*at*)gmail.com)

[Näytä kaikki artikkelit kirjoittajalta Samuli Ranta](#)

Yksi vastaus artikkeliin “Lapsen itsesäätelytaitojen tukeminen Muksuoppi-intervention avulla”

Jaana Vuokila

9 SYYSKUUN, 2022 10:58 PM

Iso kiitos työssäni aina ajankohtaisesta aiheesta. Muistan 90-luvulla tutustuneeni Muksu oppiin ja sain osallistua työnantajani järjestämään Ben Furmanin luento ko. aiheesta.

Minua kiinnostaisi osallistua ko.aihealueen luentoihin lisää, pitkästä aikaa ja saada tukea Muksuopin toteutukseen käytännössä; arjessa yhä useampi lapsi tarvitsee/tarvitsisi pedagogista tukea, osaavaa aikuista rinnalleen selvittääkseen haastavista itsesäätelyn tilanteista.

Tykkää

Vastaus

Jätä kommentti

Top 10

[Saamelainen kasvatusajattelu – saamelainen varhaiskasvatus](#)

[Mitä on lapsen itsesäätely ja mitä sen kehittyminen edellyttää?](#)

[Millaista on varhaiskasvatuksen matematiikka eli ”pikkumatikka” ja miksi sitä tarvitaan?](#)

[Lapsilähtöisyys ja aikuisjohtoisuus osallisuuden ja pedagogiikan aikana](#)

[Vuorovaikutuksen monet ulottuvuudet taaperon kehityksen ja oppimisen luotseina](#)

[Varhaiskasvatuksen pedagogiikka – Kohti teoreettisia määritelmiä](#)

[Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten ja perheiden vahvuudet, osaaminen ja aktiivinen osallisuus suomalaisessa](#)

varhaiskasvatuksessa

Teknologiakasvatus varhaiskasvatuksessa – tuttua ja tuntematonta

Tuen tarve – lapsen ongelma vai lapsen ja ympäristön vuorovaikutussuhde?

Lasten fysiologinen stressinsäätely kotihoidossa ja varhaiskasvatuksessa

Yhteistyössä

Seuraa meitä Facebookissa

Seuraa blogia sähköpostilla

Syötä sähköpostiosoitteesi, niin voit seurata tätä blogia ja saat ilmoituksia uusista julkaisuista sähköpostitse.

Seuraa

Liity 9 003 tilaajien joukkoon

Hae

Avainsanat

- AIKUISJOHTOISUUS ARVIOINTI ARVOT CHILDCARE DOKUMENTAATIO EETU
- EEVA-LEENA ONNISMAA HANNA HJELT HENKILÖSTÖRAKENNE INKLUUSIO
- JAANA JUUTINEN JAETTU JOHTAJUUS JENNI VARTIAINEN JOHTAJUUS KASAUTUMINEN
- KASVATUS KEHITTÄMINEN KEHITTÄVÄ HOIVA KEHITYKSEN JA OPPIMISEN TUKI
- KERRONNALLISUUS KERTAISTUMINEN KIRSTI KARILA KÄYTTÖASTE LAKIMUUTOS
- LAPSEN VASU LAPSILÄHTÖISYYS LAPSUUDENTUTKIMUS LASTENTARHANOPETTAJA
- LASTENTARHANOPETTAJAT LEIKKI MAIJU PAANANEN MARJAANA LARPA
- MERVI ESKELINEN MOI - MONILUKUTAIDOA OPITAAN ILOLLA MONILUKUTAIDTO
- NAISVALTAINEN ALA OSALLISUUS PALKKA PALKKAKARTELLI PALKKAKESKUSTELU
- PALKKAUS PEDAGOGIIKKA PEDAGOGINEN JOHTAMINEN PEDAGOGINEN KIRJOITTAMINEN
- PEDASENS PERHETAUSTA PITKÄN AIKAVÄLIN VAIKUTUKSET POLKURIIPPUUUS
- PÄIVÄHOITO PÄIVÄKOTI RYHMÄSENSITIIVISYYS SAK-AIKA SAK-TYÖAIKA
- SIVI HARKOMA SOOL RY SUHDELUKU SUHDELUKUSELVITYS SUHDELUVUT
- SUKUPUOLISENSITIIVISYYS SUUNNITTELUAIKA TASA-ARVO TIINA LAUTAMO
- TUEN TARVE TUNNEÄLY VARHAISERITYISKASVATUS VARHAISKASVATUKSEN LAATU
- VARHAISKASVATUS VARHAISKASVATUSLAKI VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA
- VERTAISKULTTUURI VUOROVAIKUTUS VÄITÖSKIRJA VÄITÖSTUTKIMUS
- YHTEENKUULUVUUDEN POLITIIKKA YHTEENKUULUVUUS

A WORDPRESS.COM WEBSITE. TEEMAN PENSCRATCH 2 ON TEHNYT WORDPRESS.COM.